

מדינת ישראל – המשרד להגנת הסביבה

ע"י ב"כ עוה"ד לפידות, מלכיאור, אברמוביץ' ושות'
מרחוב קריית המדע 11, ת.ד. 45134, ירושלים 91451
טל: 02-5638070 פקס: 02-5638071

המאשימה

- נ ג ד -

1. שמן תעשיות בע"מ

2. אליעזר פרנפס

3. חיים אינזלברג

4. יאיר שלמה ריפקין

הנאשמים

כתב אישום

הנאשמים הנ"ל מואשמים בזאת כדלקמן:

א. רקע כללי

1. הנאשמת 1 הינה חברה ציבורית המאוגדת בישראל כדין משנת 1945 העוסקת בין היתר בייצור, שיווק ופיתוח שמני מאכל מהצומח, כוספה (שאריות גרעינים) וחלבון סויה מרוכז ללקוחות תעשייתיים וביתיים, וכן בייצור, שיווק ופיתוח של חומרי גלם לייצור מוצרי מזון לבעלי חיים. בתקופה הרלבנטית לכתב אישום זה, החזיקה והפעילה הנאשמת 1 במפעל הממוקם באזור התעשייה חוף שמן בחיפה (להלן: "המפעל").
2. הנאשם 2 שימש, במהלך התקופה הרלבנטית לכתב אישום זה, מחודש יולי 2009 ועד סוף חודש אפריל 2011, כמנכ"ל אצל הנאשמת 1.
3. הנאשם 3 שימש, במהלך התקופה הרלבנטית לכתב אישום זה ומתחילת חודש מאי 2011, כמנכ"ל אצל הנאשמת 1.
4. הנאשם 4 שימש, במהלך התקופה הרלבנטית לכתב אישום זה ועד חודש נובמבר 2012, כמנכ"ל ומנהל חטיבת שרשרת האספקה אצל הנאשמת 1.
5. לנאשמת 1 היה, החל משנת 1975 ובמהלך התקופה הרלבנטית לכתב אישום זה, רישיון עסק לניהול המפעל. ביום 25 באפריל 1999 הוספו תנאים נוספים ברישיון העסק של הנאשמת 1 על ידי המשרד להגנת הסביבה, שנמסרו לנאשמת באמצעות עיריית חיפה, וביניהם נדרשה הנאשמת לנקוט בשורה של אמצעים לשמירה על איכות האוויר, איכות השפכים והוראות מפורטות לגבי אופן הטיפול בחומרים מסוכנים ופסולת שמקורם בנאשמת.
6. ביום 24 במאי 2012 הותנו על ידי המשרד להגנת הסביבה תנאים נוספים ברישיון העסק של הנאשמת 1 (בכניסה לתוקף מיידי), אשר קבעו בין היתר, כדלקמן:

2. איכות אויר

1. לא יגרום העסק למפגעי ריח ולזיהום אוויר חזק או בלתי סביר כמשמעותם בחוק אויר נקי.
2. על בעל העסק לבצע פעולות מיידידות לסגירה, כיסוי, שאיבה וטיפול בפליטות ממקורות פולטי ריח במפעל. בכלל זה, לאטום את אולמות הייצור ואזורי אחסון חומרי גלם תוצרת ופסולות, לחברם למערכות שאיבה המובילות למתקני טיפול כדוגמת פחם פעיל או פילטר ביולוגי, כל זאת עד ולא יאוחר מהתאריך 31.07.2012.

* תאריך זה לקוח משיבת השימוע למפעל מהתאריך 01/01/2012 (מסמך מנ19-פב'2012) ."

7. ביום 10 בדצמבר 2012 הותנו על ידי המשרד להגנת הסביבה תנאים נוספים ברישיון העסק של הנאשמת 1 **(בכניסה לתוקף מיידי)**, אשר קבעו בין היתר, כדלקמן:
1. העסק לא יגרום לריח חזק ובלתי סביר ולזיהום אוויר חזק ובלתי סביר."

ב. תיאור העובדות המהוות את העבירה

1. ביום 17 בינואר 2010 נערך שימוע לנאשמת 1 בהשתתפות נציגי המפעל ובהם הנאשמים 2 ו- 4, הן בגין מפגעי ריחות חזקים הנגרמים על ידי המפעל ותלונות המתקבלות מעת לעת על ריחות חזקים בסביבת המפעל והן בגין חשד לעבירות נוספות, בין היתר, בנושא זיהום מים וחומרים מסוכנים. במסגרת שימוע זה סוכם, בין היתר, כי הנאשמת 1 תעביר תוכנית להפחתת פליטות לאישור המשרד, וכן סקר ריחות שיכלול מיפוי של כל מקורות הריח עם תוכנית להפחתה ו/או לטיפול במטרדי הריח שמקורם במפעל הנאשמת.
2. בחודש יוני 2010 הגישה הנאשמת 1 תוצאות בדיקות ריח וחישובי פיזור מטעמה שנערך על ידי ד"ר רבקה קולטון. סקר בדיקות הריח וחישובי הפיזור המליץ על נקיטת פעולות למניעת ריחות שמסתכמות בכיסוי בור השפכים, שמירה על רמת תחזוקה וניקיון שוטף ברמה גבוהה ומניעת הרטבה של כוספת הגרעינים.
3. בימים **24 בדצמבר 2010, 29 בדצמבר 2010, 2 בינואר 2011, 19 בינואר 2011, 20 בינואר 2011** ו- **17 בפברואר 2011** התקבלו במשרד להגנת הסביבה תלונות ציבור רבות מעובדי נמל חיפה וחברת לים בע"מ (להלן: "חברת לים"), בגין מטרדי ריח שמקורם ממפעל הנאשמת 1 הגורמים, בין היתר, לתחושת מחנק ובחילות, צריבות בעיניים, כאבי ראש, הקאות ולקשי נשימה.
4. בימים **13 בינואר 2011, 17 בינואר 2011, 18 בינואר 2011, 19 בינואר 2011, 20 בינואר 2011, 24 בינואר 2011, 25 בינואר 2011, 27 בינואר 2011, 28 בינואר 2011, 29 בינואר 2011, 7 בפברואר 2011, 8 בפברואר 2011** ובמועדים נוספים שאינם ידועים למאשימה, התקבלו כ- 54 תלונות שונות על מטרדי ריח בעוצמה חזקה עד כדי בלתי נסבלת, שתועדו באמצעות "טופס דיווח על מפגע ריח".
5. בעקבות התלונות הרבות אשר התקבלו במשרד להגנת הסביבה מעובדים ומבעלי עסקים הסמוכים למפעל הנאשמת, בנוגע למטרדי ריח בלתי סבירים שנדפו מהמפעל, נערכו במועדים שונים בדיקות על ידי צוותי מריחים מוסמכים בסביבת מפעל הנאשמת.
6. בדיקות צוותי המריחים האמורים בוצעו, בין היתר, בימים **10 בינואר 2011, 11 בינואר 2011, 18 בינואר 2011, 16 במאי 2012, 11 באוקטובר 2012, 17 בדצמבר 2012, 19 בדצמבר 2012 ו- 31 בדצמבר 2012**.
7. ממצאי בדיקות צוותי המריחים כאמור הראו כי ממפעל הנאשמת נודף ריח חזק עד חזק מאוד ולא נעים.
8. בדיקות ריח בשטח באמצעות צוות המריחים, על פי נוהל המשרד, קבעו קיום מפגע ריח באזורים הסמוכים למפעל שמן וברצפטורים הרגישים (שער הנמל ומתחם "לים"). תוצאות הבדיקות הצליחו לאמת את תלונות הריח הרבות שהגיעו למשרד בחודשים ינואר 2011 ודצמבר 2012.
9. ביום **19 בינואר 2011**, בעקבות תלונות ציבור נוספות מעובדי נמל חיפה על ריחות חריפים הנודפים באזור חוף שמן, הגורמים לסחרחורות וצריבות בעיניים, יצאו לסיור באזור מפקח המשטרה הירוקה ורכזת אכיפה במחוז חיפה, לאיתור מקור הריח (להלן: "אנשי המשרד").
- 9.1 בסיור של אנשי המשרד הורגש ריח חזק ובלתי נסבל שהגיע מכיוון צפון וממערב למפעל הנאשמת ובסמוך לשער מס' 1 של נמל חיפה. כמו כן, נצפו ארובות עם קיטור ואדים שנפלטים לאוויר מתוך מפעל הנאשמת, שנעו בכיוון הרוח - צפון-צפון מערב - אל עבר שער נמל חיפה.

9.2 בהמשך, ניגשו אנשי המשרד למתחם חברת לים, הממוקם בצמוד למפעל הנאשמת מכיוון מערב, ונפגשו עם מנכ"ל חברת לים, שהתלונן אף הוא על מטרדי הריח של הנאשמת וכן על מפגעי התעופפות של נשורת גרעינים מהחלק המערבי של מפעל הנאשמת אל חצר חברת לים. בנוסף, התלונן על מפגע של בוצה הנמצאת מאחורי מתקן הנשורת, וכי בעיתות גשם הבוצה הופכת להיות מסריחה מאוד ואף גולשת לתוך חצרים.

9.3 בהמשך, ניגשו אנשי המשרד למפעל הנאשמת וביקרו במתקנים מהם נראו הארובות פולטות אדים וקיטור. לאחר שעלו על אחד המתקנים (הנקרא מתקן המיצוי הגדול), חשו בריחות מאוד חריפים מהאדים והגזים הנפלטים ממנו, אשר ללא כל ספק היו דומים לריחות שהורגשו בשער נמל חיפה אך עוצמתיים יותר. במתקן זה, אנשי המשרד לא הבחינו במערכות טיפול מיוחדות בפליטות.

9.4 על הקרקע שמתחת למתקן נראו תשטיפים בצבע שחור שזרמו על פני הקרקע בתוואי זרימה לכיוון קולטן ניקוז למי הגשמים. אנשי המשרד לא הבחינו במערכות לטיפול שפכים באזור זה.

9.5 באזור המערבי של המפעל נצפו שני תאים שבהם מאוחסנת כוספה (פסולת הגרעינים). הפסולת אוחסנה בתאים ללא וילונות ונצפתה התעופפות של הפסולת לאוויר. במסגרת הסיור לא נמצאו מערכות המטפלות בפליטת הפסולת לאוויר.

9.6 במסגרת הסיור נמצא כי מצב התחזוקה באזור מתקן המיצוי הגדול גרוע מאוד.

10. בעקבות ריבוי תלונות על מפגעי ריח מאזור מפעל הנאשמת נערך ביום **26 בינואר 2011** סיור משותף עם נציגי המאשימה, נציגי הנאשמת ויועצי הנאשמת לאיתור ומיפוי מפגעים ומקורות ריח פוטנציאליים. להלן פירוט של מספר מקורות ריח שאותרו במהלך הסיור ומהם הורגש ריח חזק וכן של מפגעים שאותרו בסיור ועלולים להוות מקור לריח:

10.1 **בחצרות המפעל** - נמצא כי תחזוקת חצרות המפעל (משטחים, כבישים ומעברים בין המבנים) לקויה. בין השאר נצפו שאריות של כסופה וגרעינים הפזורים על הקרקע, שבעת גשם מהווים מקור לריחות. בנוסף, נמצא כי תעלות ניקוז מי הגשם אינן נקיות ובחלק מהן נראה חומר צמיגי שחור ותוסס.

10.2 **במתקן לטיפול בשפכים** – הורגש ריח חזק באזור המתקן.

10.2.1 מיכל הפרדת השמן נמצא פתוח, כאשר צופת של שאריות שמן ומוצקים מהמכל מסולקים ממנו למיכל אשפה פתוח. גם מיכלי שאיבת השמן נמצאו פתוחים.

10.2.2 בסככת מתקן DAF הורגש ריח חריף. בסככה מוקמו מיכלי צופת/בוצה כשהם פתוחים וללא שילוט.

10.2.3 נמצאה שוחה פתוחה לקבלת שפכים גולמיים (המוזרמים למתקן כשהם חמים).

10.2.4 רצפת מאצרת מתקן הטיפול בשפכים היתה מוצפת בתשטיפים ונזילות מהריאקטורים ומאביזרי ציוד של המיכלים (צנרת, ברזים ומחברים). תעלות הניקוז היו חלודות, וחלקן סתומות.

10.2.5 אחסון צופת של DAF התבצע בקוביות בשתי קומות – ונראה כי האחסון ממושך למדי.

10.2.6 המיכלים במתקן לא שולטו באופן ברור (אם בכלל) ולא היתה אינדיקציה על תכולתם.

10.3 **במתקן הניסיוני לטיפול בשפכים (wetland)** - שאינו פעיל, נמצאו בריכות מלאות בשאריות של שפכים ובוצה שחורה.

10.4 **במאצרת המיכלים לאחסון שמן** – ניתן היה להבחין בכתמים של שמן הצף על פני שלוליות מי גשם.

10.5 **בסככת אחסון הכוספה** –

10.5.1 נמצאו ערימות של כוספה הגולשות מחוץ לאזור המקורה בסככות. בעת אירוע גשם, הכוספה החשופה נרטבת ומהווה מקור לפליטת ריחות.

10.5.2 בסמוך לסככת אחסון הכוספה מוצבת מכולה פתוחה מסוג "רס-סע" שהכילה בוצת כסופה רטובה ומסריחה.

10.5.3 שינוע הכוספה במפעל הנאשמת נעשה באמצעות מלגזות עם מיכלים פתוחים הגורמים לזליגת כוספה במהלך הנסיעה.

- 10.6** במתקן המיצוי (ישן) - נמצאה כוספה הזורמת לתוך מיכל צפרדע פתוח ומתפזרת לכל עבר. כמו כן, הורגש באזור המתקן ריח חריף.
- 10.7** במתקן המיצוי (חדש) - בעת הסיור נצפתה פליטה קבועה, בגוון אפור, מהציקלונים. על הקיר החיצוני של המבנה זוהתה ארובה נוספת שנציגי הנאשמת לא ידעו להסביר מהם המקורות המחוברים אליה.
- 10.8** בשטח התפעולי בין מתקן המיצוי הישן ומתקן המיצוי החדש - בשטח שבין שני המתקנים ולאורך הגדר הגובלת עם הנמל, הורגש ריח חריף האופייני לכוספה. השטח התפעולי שבין המתקנים נראה משומן ומזוהם בשאריות כוספה רטובה. בחצר מתקן המיצוי הישן נמצא מיכל פתוח המכיל לציטין חם, סביבת המיכל הייתה מזוהמת בשאריות של לציטין ונצפו גלישות של לציטין מהמיכל.
- 10.9** במתקן הפיצול - לסיור נודע כי מתקן הפיצול מושבת ומתבצע יצוא של סופ-סטוק לירדן והמכלים לאחסון הסופ-סטוק ריקים, ולפיכך לא ניתן היה לסקור את תהליך המזיגה לקוביות, העלול להוות פוטנציאל לריח, משום שנציגי הנאשמת בסיור לא ידעו היכן התהליך הזה מתבצע.
- 10.10** במתקן הזיכוכ - לא נערך סיור מקיף עקב עבודות צנרת שהתבצעו במתקן באותה עת אולם הורגש בתוך המבנה ריח חריף.
- 10.11** אדמת ביהור (המאוחסנת בשקים בשטח פתוח) - הורגש ריח בעוצמה בינונית באזור האחסון.
- 10.12** תשתיות - בור איסוף מי הגשמים בסמוך ל wetland נמצא פתוח ומלוכלך בצופת. בכל המפעל נצפו אזורי מים עומדים ושולוליות, חלקן של נגר מזוהם וחלקן של שמן. כמו כן, מי גשמים מן המפעל מנוקזים לים ללא סינון. שיפועי הדרכים בחצרות לא מאפשרים ניקוז ראוי ובמקרים רבים נצפו שולוליות עומדות בסמוך לפתחי ניקוז יבשים.
- 10.13** במהלך הסיור נמצאו מספר מקורות שטח המהווים פוטנציאל לפליטת ריחות חזקים האופייניים לתעשיות השמן, ומספר מקורות פליטה מוקדדים מתהליכי הייצור שאינם מטופלים באמצעות מתקן טיפול. כמו כן, נמצא כי רמת התחזוקה השוטפת אצל הנאשמת היא ברמה נמוכה.

11. ביום **3 בפברואר 2011** הוציא מנהל מחוז חיפה במשרד להגנת הסביבה לנאשמים 1-2 התראה על כוונה להוציא צו להסרת מפגע ריח חזק או בלתי סביר ממפעל הנאשמת בגין גרימת ריח חזק או בלתי סביר בניגוד להוראות סעיף 3 לחוק יחד עם פירוט דרישות לביצוע לסילוק מפגעי הריח.

12. ביום **14 בפברואר 2011**, הוציא מנהל מחוז חיפה במשרד להגנת הסביבה צו לסילוק מפגע עבור נאשמים 1-2, ובו פורטו הפעולות הנדרשות לביצוע על ידי הנאשמים לצורך סילוק מטרדי הריח הקשים, עם לוחות זמנים מפורטים לגבי הצעדים והאמצעים בהם יש לנקוט כדי להפחית ולטפל במפגעי הריח.

13. ביום **7 באפריל 2011**, נערך סיור במפעל הנאשמת על ידי נציגי "איגוד ערים להגנת הסביבה - אזור מפרץ חיפה" (להלן: "**איגוד ערים**"), בעקבות תלונה שהועברה לטיפולם. במהלך הסיור עוצמת הריח הייתה אמנם חלשה אך כתוצאה ממנו הורגשה צריבה בעיניים ובעיקר בגרון שגרמה לשיעול ממושך. בעקבות התלונה נערך סיור במפעל הנאשמת בהשתתפות נציגי הנאשמת ונציגי האיגוד ערים. בסיור נמצאו הליקויים הבאים:

- 13.1. נמצאה שלולית מדיפה ריח רע ליד קובית שמן (לאחר הפרדת שמן-מים) המיועדת לפינוי לשמן-OFF (מזון בעלי חיים). הקוביה לא הוחזקה בתוך מאצרה ונמצאה משאבה דולפת באותו מקום.
- 13.2. הורגש ריח חזק של כוספה ליד מתקן מיצוי השמן הישן ונצפתה משאית שהוטענה מסילו תוך כדי פיזור קליפות ואבק לאוויר.
- 13.3. נמצאו שלוליות באזור מתקן המיצוי הישן.
- 13.4. הורגש ריח חריף ליד סילו המכיל פולי סויה שנשרפו.
- 13.5. ריח רע מפח אשפה עם פסולת מסביבו, הממוקם בגב המוזיאון בצד הצפוני.

- 13.6. ריח רע וחזק מאוד ממתקן הטיפול בשפכים שבו התבצעה בזמן הסיור שאיבת בוצה מקוביה לביובית.
- 13.7. עוד נמצא כי הנאשמת אינה מתחזקת כראוי את החצרות. במספר מקומות הבחין הסיור בקוביות מלאות שמן ללא שילוט.
14. ביום **11 באפריל 2011** נערך סיור במפעל הנאשמת לפיקוח על יישום הצו לסילוק מפגעי ריח. חרף פעולות שבוצעו לקיום התנאים שבצו עדיין קיימים ליקויים ומפגעי ריח, כדלקמן:
- 14.1. במתקן קו הפיצול שהופעל מחדש (באזור יציאת האדים) הורגש ריח חזק.
- 14.2. במחסן הכוספה – בזמן הסיור נראה כי הקרקע מסביב למחסן הכוספה נראית מזוהמת בחומר אורגני וכן הורגש ריח רע.
- 14.3. הובהר פעם נוספת לנאשמת כי תכנית על פי נוהל LDAR שהוגשה למשרד ושעניינה הערכת פליטות מרכיבי ציוד, איננה בהתאם לדרישות המשרד.
15. ביום **1 במאי 2011**, כחודש וחצי ממועד הוצאת הצו, נשלח מכתב נוסף לנאשמים מהמשרד המתריע כי טרם הוגשה תוכנית מתוקנת לביצוע מתמשך של גילוי ותיקון דליפות הקסאן מרכיבי ציוד על פי נוהל LDAR.
16. ביום **5 במאי 2011**, הוגשה למשרד תוכנית מתוקנת על פי נוהל LDAR, אולם, נדרשו מספר תיקונים כדי לעמוד בדרישות המשרד.
17. ביום **15 במאי 2011**, הוגשה פעם נוספת תוכנית מתוקנת אולם גם תוכנית זו לא הוגשה בהתאם לדרישות הצו. בין היתר מכיוון שהנאשמת לא פירטה את יעילות המערכת ולא הראתה נתונים מחושבים או התחייבויות יצרן, ולכן לא ניתן היה לבחון את הפחתות ההקסאן אל מול דרישות הצו. כמו כן, לא צוין בתוכנית איך השיפורים שיעשו על פי התוכנית יגרמו לכך שיחס פליטות הקסאן לטון פולים יעמדו בדרישות הצו, דהיינו 0.5-1.0 ק"ג הקסאן לטון פולים.
18. ביום **18 במאי 2011**, בסביבות השעה 13:40, לאחר גביית עדות אחד המתלוננים מנמל חיפה, יצא מפקח המשטרה הירוקה, משער 1 בנמל חיפה והריח ריח שמקורו ממפעל הנאשמת, שהיה ריח חזק ובלתי נסבל, המפריע מאוד למי שנמצא במקום ושגורם לתחושת בחילה. כיוון הרוח בעת שנכח בשער היה לכיוון צפון, כלומר מכיוון מפעל הנאשמת לעבר שער 1 של נמל חיפה.
19. ביום **26 ביולי 2011** נערך סיור אצל הנאשמת יחד עם נציגי המחוז וחברת DHV, לצורך פיקוח ומעקב אחר התקדמות הנאשמת בביצוע הדרישות בהתאם לצו, ואשר בו נודע לראשונה על התחלת מיפוי המפעל והכנת תרשימים לקראת התחלת ניטור LDAR, שיחל לטענת הנאשמת מחודש אוגוסט 2011.
20. ביום **4 באוקטובר 2011**, נערכה פגישה עם נציגי הנאשמת ובה פורטו פעם נוספת אי עמידת הנאשמת בתנאי הצו. בין השאר הובהר כי הנאשמת איננה עומדת בהוראה לשאיבת אוויר ממקורות פולטי ריח והעברתו דרך מתקני טיפול, כנדרש בסעיף 10 לצו.
21. בעקבות אי עמידת מפעל הנאשמת בדרישות הצו למניעת מפגעי ריח ובגין אי עמידה באיכות השפכים התעשייתיים המוזרמים אל מערכת הביוב העירונית נערך ביום **1 בינואר 2012** שימוע נוסף לנאשמת בהשתתפות נציגי הנאשמת: נאשם 3 נאשם 5 ובי"כ הנאשמת.
- בשימוע חויבה הנאשמת ונציגיה להפחית את כמות פליטת ההקסאן באופן מידי. כמו כן, חוייבו הנאשמים להמשיך ולבצע פעולות מיידיות לסגירה, כיסוי, שאיבה וטיפול במקורות פולטי ריח במפעל הנאשמת. בכלל זה, לאטום את אלומות הייצור ואזורי אחסון חומרי גלם, תוצרת ופסולת, לחברם למערכות שאיבה המובילות למתקני טיפול כדוגמת פחם פעיל או פילטר ביולוגי ובנוסף לוודא כי הנאשמת אינה גורמת למפגעי ריח ולהעביר, אחת לחודש, דיווח בכתב על התקדמות בביצוע פעולות למניעה וצמצום פליטות ריח ממפעל הנאשמת וכן להשלים את הטיפול במפגע הריח הנובע ממכלי אחסון השמן בחוות השמנים.

22. ביום 24 במאי 2012, הוצאו תנאים נוספים ברישיון עסק, אשר עיגנו את דרישות המאשימה בשימוע, כאמור לעיל.
23. ביום 10 בדצמבר 2012, תוקנו התנאים הנוספים ברישיון העסק לטובת יישום תוכנית הנאשמים להפחתת פליטות הריח וההקסאן, כאמור לעיל.
24. בכל התקופה הרלבנטית לכתב האישום ובין השאר בימים 16 בדצמבר 2011, 19 בדצמבר 2011, 20 בדצמבר 2011, 13 במרץ 2012, 31 ביולי 2012, 27 בנובמבר 2012, 30 בנובמבר 2012, 17 בדצמבר 2012, 18 בדצמבר 2012, 19 בדצמבר 2012, 20 בדצמבר 2012, 23 בדצמבר 2012, 24 בדצמבר 2012, 25 בדצמבר 2012, 27 בדצמבר 2012, 30 בדצמבר 2012, 31 בדצמבר 2012, 1 בינואר 2013, 2 בינואר 2013, 3 בינואר 2013, 4 בינואר 2013 ובמועדים נוספים שאינם ידועים למאשימה, התקבלו כ- 110 תלונות שונות על מטרדי ריח בעוצמה חזקה עד כדי בלתי נסבלת, שתועדו באמצעות "טופס דיווח על מפגע ריח".
25. על פי ניתוח התלונות שתועדו בשנים 2011-2012 ניתן לקבוע שהתקיים מפגע ריח רציני בשני הרצפטורים הסמוכים למפעל הנאשמת, נמל חיפה וחברת "לים" כאשר נשבה באזור רוח מכיוון מזרח ודרום מזרח.
26. ביום 27 בדצמבר 2012, התקיים שימוע נוסף ובו נדרש ליישם פתרונות תפעוליים באופן מיידי להפחתת הריחות ולהגיש הצעה לפתרון לתקופת הביניים עד להתקנת מתקן ה-RTO שצפוי לתת פתרון הולם לבעיית הריחות. עוד נקבע מנגנון של צוות מריחים של המשרד ושל נציגי הנאשמת שיבררו האם הפעולות המיידיות שינקוט המפעל אכן צמצמו את מפגעי הריח.
27. ביום 7 בינואר 2013, נערך שימוע המשך לנאשמת ובו הצהירו נציגי הנאשמת כי בניגוד לדרישות המאשימה בשימוע מיום 1 בינואר 2012, אשר עוגנו בתנאי רישיון העסק כאמור, לא עשו כל שינוי תפעולי מיידי להפחתת הריחות.
28. חרף כל האמצעים שנקטו כנגד הנאשמים, השימועים והמכתבים שנשלחו, המשיך מפעל הנאשמת לגרום למטרדי ריח קשים כפי שתוארו לעיל.
29. ביום 8 בינואר 2013, הוציא מנהל מחוז חיפה צו הפסקה מינהלי לפי סעיף 20 לחוק רישוי עסקים, התשכ"ח – 1968.
30. בסיור שנערך על ידי נציגי המשרד להגנת הסביבה במפעל ובסביבתו ביום 4 בפברואר 2013, נצפתה פליטה מוגברת מארובות מתקן המיצוי הגדול במפעל והורגש ריח חזק האופייני למפעל בשטח המפעל ומחוצה לו.
31. חשיפה לריחות בלתי נעימים עלולה לגרום למגוון רחב של השפעות בריאותיות שליליות אצל הנחשפים להם, ויכולים לגרום להתפרצות של תופעות בריאותיות קשות במידה והנחשפים הם חולי אסטמה או הסובלים ממחלה דיכאונית או הסובלים מרגישות אלרגית. כמו כן, הפגיעה עלולה להיות חמורה במיוחד בקרב אנשים הסובלים מרגישות רב-כימיכאלית.
32. בנסיבות המתוארות לעיל, הפעילו הנאשמים מפעל המהווה מקור ל"ריח חזק ובלתי סביר" ואחראי על מפגעי ריח קשים בסביבה, במיוחד באזור נמל חיפה (שער 1) ובמתחם חברת "לים".
33. במעשים ובמחדלים המתוארים לעיל, הפרו ו/או לא קיימו הנאשמים את תנאי רישיון העסק אשר ניתנו לנאשמת 1.
34. הנאשמים 2-4, גם מתוקף תפקידיהם אצל הנאשמת 1 בתקופה הרלבנטית לכתב אישום זה, אחראים על ביצוע העבירות המפורטות לעיל.
35. במעשים ובמחדלים המתוארים לעיל, גרמה הנאשמת 1 לריח חזק או בלתי סביר המפריע או עשוי להפריע לאדם המצוי בקרבת המפעל או לעוברים ושבים ושחרג מחוץ לרשות היחיד של הגורם להם.

36. הנאשמים 2-4, הפרו את חובתם כנושאי משרה בנאשמת 1 לפקח ולעשות כל שניתן על מנת למנוע ביצוע העבירות המפורטות לעיל, על ידי הנאשמת 1 ו/או מי מטעמה.

ג. הוראות החיקוקים שלפיהם מואשמים הנאשמים

1. **ניהול עסק בניגוד לתנאי רישיון עסק שניתן לו** - עבירות לפי סעיפים 4, 7 ו- 14 לחוק רישוי עסקים, תשכ"ח – 1968 ולגבי הנאשמים 2-4, גם לפי סעיף 15 לאותו חוק (ריבוי עבירות).
2. **לגבי הנאשמת 1: גרימת ריח חזק או בלתי סביר המפריע או עשוי להפריע לאדם המצוי בקרבת מקום או לעוברים ושבים** – עבירות לפי סעיפים 3, 11(א) ו- 11(ב) לחוק מניעת מפגעים, תשכ"א – 1961 (ריבוי עבירות).
3. **לגבי הנאשמים 2-4: הפרת חובת נושא משרה בתאגיד לפקח ולעשות כל שניתן למניעת עבירות על ידי התאגיד או על ידי עובד מעובדיו** – עבירות לפי סעיף 11ג לחוק מניעת מפגעים, תשכ"א – 1961 (ריבוי עבירות).

הודעה לנאשם: הנאשם יכול שימונה לו סנגור ציבורי אם מתקיים בו אחד התנאים לזכות נאשם לייצוג המנויים בסעיף 18(א) לחוק הסנגוריה הציבורית, התשנ"ו – 1995.

זיו אברמוביץ', עו"ד
ב"כ המאשימה

ירושלים, היום 31 באוגוסט 2014.
3-58781\585\1א